

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۴/۱۱

ولي الله ملكزی

د بخل او ململ سیاست

د ۶۲۷ میلادي کال د مارچ په میاشت کې چې د هجرت د شپږم کال د ذی القعدې له میاشتې سره سمون خوري، حضرت محمد (ص) د مکې له قریشو سره د حدیبیې د سولې د تړون په پار، خبرو ته کښیناست. کله چې وثیقه جوړه او د لاسلیک وخت شو نو د قریشو نماینده اعتراض وکړ چې د محمد رسول الله په ځای دی، محمد بن عبدالله وليکل شي ځکه چې مور تا د رسول په صفت نه منو. صحابه ډیر په قهر او له خپلو ځایونو پاڅیدل او له حضرت پیغمبر څخه یې وپوښتل چې آیا تاسو په حقه پیغمبر نه یې؟ دوی ځواب ورکړ (هو، زه رسول الله یم) مگر د یو ستر مصلحت پخاطر یې حضرت علي ته امر وکړ چې سمه ده، د قریشو د استازي خیره اووره او محمد بن عبدالله وکاره. دغه تړون ته قرانکریم د فتح مبین نوم ورکړ او حضرت پیغمبر خپل امت ته وښوده چې ښه مشرتوب او موخي ته رسیدل، له جوړې جاري او د څه واخله او څه راکړه پرته ممکن نه وي.

د ۲۰۱۳ کال په ډسمبر کې انگریز صدراعظم، ډیوډ کیمرون چین ته یو رسمي سفر درلود. له تگ څو ورځې وړاندې په لندن کې یو چینایي کلتوري مرکز ته لار او له هغه ځایه یې پخپلو ځوانانو غږ وکړ چې د فرانسوي او الماني ژبو په ځای چینایي ژبه زده کړي. نوموړي پدې بسیا ونکړه بلکې پخپله یې هم د څو ورځو لپاره د چینایي ژبې تمرین پیل کړ تر څو وکولای شي په رسمي میلمستیا کې د څو شیبو لپاره تعارفي خبرې په چینایي ژبه وکړي چې میلمه پال خوشحاله کړي. ځکه د ترجمان په ژبه خبرې مغزو ته لار پیدا کوي، خو له کوربه سره د هغه په ژبه خبرې کول د زړه تل ته کوزیږي. پیرنګي مشر د همدې څیرکې له برکته وکولای شول چې د ۷۵۰ ملیونو پونډو داسې یو تړون لاسلیک کړي چې له مخې به یې چین زرګونه محصلین د انگلستان پوهنتونونو ته استوي او په تعلیمي او نورو سکتورونو کې به پانګونه کوي.

د ۲۰۱۵ کال په نومبر کې د ترکیې جنګي الوتکو پخپل جنوبي سرحد کې د روسانو یوه سوخوی بم غورځوونکي الوتکه وویشته چې پیلوټ او ټوټې یې د سوریې په پوله پریوتې. انقري اعلان وکړ چې مور د خپل حریم څخه دفاع کړی او له هیڅ چا څخه ښنه نه غواړو. خو د ولادیمیر پوتین لډی ګواښ وروسته چې زموږ ګوزار به ډیر دردوونکی او پښیمانه کونکی وي، د ترکانو په خولې کې لارې وچې کړې. ولسمشر بناغلی رجب اورډګان چې پخپله خبره مین او سرتمبه واکمن دی، په سبانی ورځ یې په ټویټر کې د ترکیې په ځای په روسی ژبه ښنه وغوښته او ژمنه یې وکړه چې هیڅکله به داسې ناوړه پېښه بیا تکرار نشي. هغه پوهیده که ځان ملامت نکړي نو هر کال به څلورنیم ملیونه روسي سیالانیاڼ او لډی درکه په ملیاردونو ډالري له لاسه ورکړي، نو د ترکیې د ملي ګټو پخاطر یې د خپل غرور شمله په مخکې کښوده او روسانو ته یې پښیماني څرګنده کړه.

شک نشته چې د ځینو خبرو کول د مړه غونې په څیر ترڅه او لیکل یې د کورکمن په شان بد مزه وي خو حقیقت، حقیقت وي. د پاکستان صدراعظم عمران خان د روان کال د جنوری په شپږمه او د فبرورۍ په اولسمه، د ابوظبي او سعودي ولیعهد شهزادګان اسلام آباد ته ور وبلل. د پروتوکول او تشریفاتې اصولو یې هیڅ پروا ونکړه، پخپل نفس نفیس سره یې د دغو شهزادګانو لپاره موټرواني وکړه او له هوايي ډګره یې تر خپل دفتره ورسول. عربانو ته د همدې خوشامندو له بابتې یې ۲۶ ملیارده ډالر، ځنی نغدي او څه د پانګونې په بڼه تر لاسه او هم یې خپل دوه زره بندیان د سعودي له زندانونو څخه را خلاص کړل. شاید ډیرو ته به دا بیغرتي او چاپلوسي ښکاري، خو د خالي خزاني ډکول او خپل ولس ته روزي پیدا کول، د ملي مشرتابه د هوښیارتیا ښه ګڼل کیږي.

له بله پلوه مو ولیدل، کله چې عمران خان په پارلمان کې د نیول شوي هندي پیلوټ د پرېښودو اعلان وکړ، نو د مخالف ګوند مشر شهباز شریف دده میز ته مخامخ ودرید، لمړی یې چک چکی وکړي او بیا یې په احساساتي لهجه وویل: ټوله نړۍ دی واورې، مونږ د خپل قیادت تر شا ولاړ یو، مور یوه خوله، یو غږ او یو ملت یو.

د پانو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په څیر و لولئ

د ملي مصلحت پخاطر، د سياست او ډيپلوماسۍ دى لوبې ته د بڅمل سياست او د گټې هنر ويل كيږي، چې د ولس او حكومت رښتيني مشران څرنگه كولاى شي د خپلو خلكو د خوښۍ او ښيرازۍ لپاره پريكړې وكړي، موخې ته ورسيرې او خپل هيواد له جنگ او غميزې وژغوري.

خو دريغه دريغه، كله چې ولسمشر اشرف غني په كوزي پښتونخوا كې د يو سوله ايز غورځنگ او ولسي داعيې د ملاتړ په خاطر پخپل تويتر كې يو څو كرښي وليكلي. نو تر هر چا لمړى د ارگ د انگر دننه، د سپيدار له مانۍ د مخالفت تور لوگي راپورته شول او هغه يې د پردو په چارو كې لاسوهنه او مداخله وگڼله. تر پرونه پورې ځينو مطرحو يارانو، د سولي او اعتدال مشر د داعش پر كټي بللو، خو نن يې د تنظيمي او سليقوي گټو له امله هغه ته د بيعت او عقيدت لاسونه ور وغځول. همدا رنگه مو وليدل كله چې د هويت په پاڼه كې د اسلام او افغان د نوم د ليكلو موضوع مطرح شوه چې د ملي اجماع سمبول گڼل كيږي، نو تر ټولو بربند او رسوا مخالفت هغه چا وكړ چې ځان د جهاد، مقاومت او غنيمت وارثان بولي. دا هم نه هيروو چې د اسلام اباد د پارلمان بر خلاف، زموږ د ولسي جرگې هميشنۍ ستره لاسته راوړنه همدا وي چې كله د وكييل صاحبانو جيبونه خالي شي نو د وزيرانو د استيضاح بازار گرم كړي او د افغان او افغانستان په ناروا شخړه، يو پر بل د بوتلونو گوزارونه كوي.

د سياست پښتان باور لري، هر كله چې كوم سياستوال د نورو د خوشحالي پخاطر خپل متدين او باشعوره خلك بې شعوره وگڼل، د خپلې اردو د رنگولو خوبونه يې وليدل او يا يې هغه څه ويل چې كولاى يې نه شول او هغه څه يې كول چې ويلاى يې نه شول، نو پوهه شئ چې دغه ډول نا بالغه، پيکه او پڅ سياست ته، د ململ سياست ويل كيږي، چې په اوبو كې په لوټه پښه ږدي او دى ورڅخه تير يږي.

پاى